

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**AYDIN MİLLETVEKİLİ SAYIN EVRİM KARAKOZ'A AİT 7/18456 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilecektir.

Yağlık ayçiçeğinin de içerisinde olduğu 13 ürün ve yem bitkileri bitkisel üretim planlaması kapsamına alınmıştır.

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tarımsal üretimin ve gıda arz güvencesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, üretim planlamasına katkı sağlaması, verim ve kalitenin artırılması, tarımsal üretimde çevreci yaklaşımların benimsenmesi ve uygulanan politikaların etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda, ülke ihtiyacının yurt içi üretimle karşılanabilmesi için verim ve kalitenin artırılması, kayıtların güncel tutulması ile üretim sürecinde yaşanan maliyet artışları ve fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullardan üreticilerin korunması hedeflenmektedir.

Bu Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;

- İlk defa bitkisel üretim destekleri 3 yıllık ve üretim döneminden önce açıklanmıştır. Destek kalemlerinde sadeleştirmeye gidilerek, bitkisel üretim yapan Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı tüm üreticilerimizin destek alması sağlanmıştır.
- Üretim planlaması kapsamındaki stratejik ürünlere ilave destek verilecektir.
- Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanacaktır.
- Kamu kuruluşları tarafından ıslah edilen milli tohumla üretim yapan üreticilerimiz ilave destek alacaktır.
- Destek tutarları girdi maliyetlerindeki değişikliklere göre her yıl güncellenecektir.
- Çiftçilerimiz üretime karar vermeden önce, hangi havzada, hangi ürüne, ne kadar destek alacağını bilerek planlı şekilde faaliyete başlayabilecekler ve bu sayede plansız üretimin getirdiği birtakım olumsuzluklardan etkilenmeyecektir.

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilecektir.

Temel destek ve planlı üretim desteği ile planlama kapsamındaki ürünlere belirlenen havzalarda ekim yapıldığı takdirde kullanılan mazotun tamamı, gübrenin ise yarısı nakdi olarak verilecektir. Bununla birlikte, su kısıtı olan yerlerde yine belirlenen şartlara uygun üretim yapan üreticilerimizin kullandığı mazot ve gübrenin tamamı nakdi olarak verilecektir.

Söz konusu karar kapsamında; yağlık ayçiçeği üreticilerine toplamda 366 TL temel destek, 366

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

TL ise planlı üretim desteği olmak üzere toplamda 732 TL destekleme ödemesi yapılacaktır. Diğer taraftan su kısıtının olduğu 11 ilin 52 ilçesinde ise planlama kapsamında az su tüketen yağlık ayçiçeği üreten çiftçilerimize ise gübre maliyetinin geriye kalan %50'lik kısmı da (293 TL/da) yer altı su kısıtı desteği olarak verilecektir. Böylece bu bölgelerde üretim planlamasına uygun ekim yapan üreticilerin mazot ve gübre maliyetinin %100'ü desteklenecektir.

Ayrıca kamu araştırma enstitüleri ve üniversiteler tarafından yağlık ayçiçeği ürününün, yurt içinde ıslah edilerek tescil edilen çeşitlerinin yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumunu kullanarak ekim yapan çiftçilere ilave sertifikalı tohum destek ödemesi yapılacaktır.

Verim ve kaliteyi artırmak için organik tarım, iyi tarım uygulamaları ve katı organik-organomineral gübre destekleri ilave olarak verilecektir.

2021 yılından itibaren ülkemiz genelinde işlenmeyen, nadasa bırakılan veya işlemeli tarıma uygun olmayan arazilerde gerek bitkisel üretimin artırılması gerekse kuraklığa dayanıklı çeşitlerin ekilişlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik "Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi" yürütülmektedir. Proje kapsamında işlenmeyen, nadasa bırakılan veya işlemeli tarıma uygun olmayan arazilerin, uygun münavebe planı ve ekim yöntemleri uygulayarak stratejik ürünlerin üretiminde kullanılması, iklim değişikliğini dikkate alarak uygun çeşitlerle hububat, baklagil ve yağlı tohumlu bitkilerin üretiminin geliştirilmesi sağlanmaktadır. Söz konusu proje kapsamında ayçiçeği üretimine yönelik projelere öncelik verilmektedir.

Ülkemizin ayçiçeği tohumluk ihtiyacı 4 bin tondur. Diğer taraftan ülkemizde 34 bin ton sertifikalı ayçiçeği tohumu üretilmekte olup bunun 6,6 bin tonu yurt içinde ıslah edilerek tescil edilen çeşitlerden oluşmaktadır.

Ayçiçeği üretimimiz 2002 yılında 850 bin ton olup 2022 yılında üretim 3 kat artışla 2,55 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılında ise iklimsel faktörler ve yüksek sıcaklık nedeniyle 2,2 milyon ton üretim gerçekleşmiştir. 2024 yılı ayçiçeği üretimimizin II. tahmine göre 2,25 milyon ton olacağı öngörülmüştür.

Yağlık ayçiçeğinde gerek yurtiçi kullanım, gerekse sanayinin ihtiyaç duyduğu hammaddenin temin edilmesi amacıyla ithalat yapılarak "Dahilde İşleme Rejimi" uygulaması kapsamında katma değer sağlanarak ihraç edilmektedir.

Yağlık ayçiçeğinde sanayicinin yerli üreticiden ürün almalarını teşvik ederek yurtiçi fiyatların maliyetlerin üzerine çıkarılmasını sağlamak amacıyla 1 milyon ton tohum veya bunun karşılığı olan 400 bin ton ham yağ için tarife kontenjani uygulanmıştır.

Dış ticarete ilişkin veriler düzenli olarak TÜİK'in kurumsal internet sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.